

Του Δημήτρη Μπράτη
Προέδρου της Δ.Ο.Ε.

**Οι αιρετοί εκπρόσωποι των δασκάλων στα Κεντρικά Υπηρεσιακά Συμβούλια,
από το 1926 έως το 2009**

...Η πορεία ενός θεσμού και οι προσδοκίες ενός κλάδου...

Πέρασαν 83 χρόνια, περίπου, από τότε που έγιναν οι εκλογές - τη δεύτερη Κυριακή του Δεκεμβρίου του 1926 - για την ανάδειξη των πρώτων αιρετών εκπροσώπων του κλάδου στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, όπως λεγόταν τότε, το Ανώτατο Υπηρεσιακό Συμβούλιο των δασκάλων.

Αίτημα του κλάδου, για 30 χρόνια, η Αυτοδιοίκηση. Η αιρετή εκπροσώπηση των δασκάλων στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, που είχε μεγάλες αρμοδιότητες, αφού αποφάσιζε για όλα τα Υπηρεσιακά και πειθαρχικά θέματα των εκπαιδευτικών, ενέκρινε τα διδακτικά βιβλία, τα αναλυτικά προγράμματα, τα νομοσχέδια του ΥΠΕΠΘ κλπ. Ένα παντοδύναμο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, στο οποίο προήδρευε ο Υπουργός Παιδείας.

Είμαστε στο 1926...στην εποχή του Πάγκαλου... τέσσερα χρόνια μετά την ίδρυση της Δ.Ο.Ε. Ας μεταφερθούμε για λίγο σ' εκείνη την εποχή, όπως αυτή περιγράφεται μέσα από τις στήλες του Διδασκαλικού Βήματος.

Η «Διεθνής» των εκπαιδευτικών, που είχε την έδρα της στο Παρίσι, περιγράφει ως εξής την κατάσταση στην Ελλάδα:

«...Είναι γνωστό πως την Ελλάδα τυραννά το δικτατορικό πολίτευμα που επέβαλε ο ολέθριος Πάγκαλος...Η δικτατορία χτυπάει την εκπαίδευση και τους δασκάλους γιατί τους θεωρεί επικίνδυνους εχθρούς...

...Απ' όλες τις πολιτισμένες χώρες, μονάχα η Ελλάδα έχει τα ολιγώτερα σχολεία, τους ολιγώτερους δασκάλους, τους ολιγώτερους μαθητές και την πιο παραμελημένη σχολική φοίτηση.

...Η αναλογία αγράμματων και αναλφάβητων είναι 40%.

... το επάγγελμα του δασκάλου είναι το αθλιότερο και το πιο περιφρονημένο από το κράτος και την κεφαλαιοκρατία... ο δάσκαλος είναι ένας πεινασμένος και κουρελιασμένος μάρτυρας...

... από τον προϋπολογισμό του κράτους το 2,8% προορίζεται για την εκπαίδευση, ενώ στη Σερβία διαθέτουν το 6%, στη Βουλγαρία το 8%, στην Αλβανία το 10,5% και στη Ρουμανία το 9%...».

...Μεγάλος ο αριθμός των Ελληνόπουλων που δεν φοιτούσαν στο Δημοτικό Σχολείο, σε 500.000 τα υπολόγιζε η ΔΟΕ, και μικρός ο Μ.Ο. της ζωής τους, αφού η παιδική θνησιμότητα έφτανε στα 22 %.

...Μεγάλος ο αριθμός των δασκάλων που έπασχαν από φυματίωση. Το 38 % των αναρρωτικών αδειών δίνονταν σε φυματικούς.

...Εξευτελιστικές οι αποδοχές τους. Με το μηνιαίο του 1926 αγόραζες 120 οκάδες καλαμπόκι.

...Μακρύς ο κατάλογος των διωκόμενων συναδέλφων «επί μαλλιαρισμών», «επί αθειά», «επί κομμουνισμών», «δι' αντεθνικήν δράσιν»... γενικότερα.

Εκείνη την εποχή, ο κλάδος νιώθει ότι τα μέλη του, που βρίσκονταν στην κυριολεξία στο έλεος της Διοίκησης, έχουν ανάγκη «προστασίας» από κάθε αυθαιρεσία και η «προστασία» αυτή έπρεπε να παρέχεται εκεί που κρίνονταν τα καίρια υπηρεσιακά του ζητήματα, στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο. Έτσι η Διοίκηση της ΔΟΕ, με επικεφαλής τον πρόεδρό της Αρ. Ρουχωτά έθεσε επιτακτικά το αίτημα για: «Αιρετή εκπροσώπηση των Δασκάλων στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο - Αυτοδιοίκηση». Η διεκδίκηση αυτή αποτέλεσε κεντρικό θέμα συζήτησης στη Θ' Γ.Σ. του κλάδου, που ήταν απ'τις πιο θυελλώδεις στην ιστορία του συνδικαλισμού των Δασκάλων.

Είμαστε, για πρώτη φορά, στην εποχή της εμφάνισης των συνδικαλιστικών παρατάξεων

Από τη μια μεριά η «Προοδευτική Παράταξη» (σοσιαλιστές, κομμουνιστές, ριζοσπάστες, φιλελεύθεροι και δημοκράτες του κέντρου) και από την άλλη η «εθνικά υγιής», όπως η ίδια αποκαλούνταν, η «Συντηρητική Παράταξη». Στις θυελλώδεις συζητήσεις που έγιναν, υπήρξε φοβερή αντιπαράθεση θέσεων και απόψεων, που είναι δηλωτικές των πολιτικών ρευμάτων της εποχής, που διαπερνούσαν τις παρατάξεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι η «Συντηρητική Παράταξη» διαφωνούσε με το αίτημα του κλάδου να συμμετέχει στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, λέγοντας χαρακτηριστικά «...πρόκειται για αναρχική εκδήλωση...που δεν μπορεί να εφαρμοστεί, λόγω του μειωμένου κύρους των δασκάλων...»

Παρά τις αντιδράσεις, όμως, το αίτημα ψηφίζεται στη Γ.Σ. του κλάδου και γίνεται αποδεκτό από τον Υπουργό Παιδείας. Το σχετικό Π.Δ. εκδίδεται στις 24-10-26 και προέβλεπε, πέραν των διορισμένων μελών, δύο τακτικά αιρετά μέλη και δύο αναπληρωματικά. Οι εκλογές ορίζονται για την 1^η Κυριακή του μηνός Ιουλίου και η θητεία των αιρετών ήταν τριετής. *Ο θεσμός των αιρετών καθιερώνεται μόνο στην εκπαίδευση. Πουθενά αλλού στη Δημόσια Διοίκηση.*

Στις πρώτες εκλογές - Δεκέμβριος 1926- ψήφισαν 8.000 δάσκαλοι και εκλέχτηκαν τακτικοί αιρετοί ο πρώην Πρόεδρος της ΔΟΕ Αρ. Ρουχωτάς και ο Γ. Γιαννικόπουλος.

Λόγω της στάσης του Αρ. Ρουχωτά στο Εκ/κό Συμβούλιο ο Υπουργός Παιδείας Νικολούδης τον παρέπεμψε στο Πειθαρχικό Συμβούλιο με το ερώτημα της απόλυσης.

Ο Αρ. Ρουχωτάς στο Εκπ/κό Συμβούλιο μειοψηφούσε στις απολύσεις δασκάλων «επί κομμουνισμών».

Είναι χαρακτηρισική η απάντηση που έδωσε στον Υπουργό Παιδείας: *«... ο κ. Υπουργός ανέκαλυψε τον κομμουνισμόν μου αφ' ότου πριν από λίγες μέρες με τη στάση μου στο Εκπ/κό Συμβούλιο απερρίφθη αίτηση του αρχιεπισκόπου καθολικών Κέρκυρας περί προσθήκης κατώτερων τάξεων γυμνασίου εις την εν Κεφαλληνία σχολήν των Καλογραιών, για την οποία αίτηση είχε ενδιαφερθεί επιφανέστατος πολιτευτής του κόμματος των ελευθεροφρόνων. Αυτός είναι ο ζήλος των υπέρ των πατρίων κοπτόμενων...»*. Μετά από αυτή τη στάση του αιρετού ο Υπουργός Παιδείας με νέο νομοσχέδιο που ψηφίστηκε στις 10/01/28 περιόρισε τα αιρετά μέλη του Συμβουλίου από δύο σε ένα και τη θητεία τους από τρία χρόνια σε δύο και όρισε νέες εκλογές για την 1^η Απρίλη του 1928. Ταυτόχρονα το Υπουργικό Συμβούλιο στις 19/11/1927 αποφάσισε να απολυθούν τα τέσσερα αιρετά μέλη - δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά - του εκπαιδευτικού Συμβουλίου και να διοριστούν τέσσερα νέα.

Έγραφε τότε η Διοίκηση της Δ.Ο.Ε. σε άρθρο της στο Δ.Β. 162/12-2-28, για το θέμα:

«...Εκείνοι που είχαν συμφέρον να πλήξουν το νεαρό θεσμό της αυτοδιοίκησής μας και να περιορίσουν το δικαίωμά μας να υπερασπιζόμαστε τα δικά μας μέσα στο Ανώτατο Συμβούλιο... Εκείνοι που είχαν λόγους να πιστεύουν πως η παρουσία δυο αιρετών θα έβλαπτε τα ιδιαίτερά τους συμφέροντα... θα περιορίζε τις πολιτικές παρεμβάσεις και συναλλαγές... δεν μπόρεσαν, χάρις στους αγώνες του κλάδου, να επιτύχουν την ολοκληρωτική κατάργηση του θεσμού... εξασφάλισαν, όμως, τον περιορισμό της εκπροσωπήσεώς μας...

Ύστερα από το γεγονός αυτό προβάλλει το άμεσο ερώτημα... Έχει το δικαίωμα ο κλάδος να διατηρεί ως το τέλος της θητείας του τους αντιπροσώπους που εξέλεξε ή θα αναγκάζεται να υποκύπτει στους ισχυρούς της μέρας που θα έχουν ως σκοπό να καταστήσουν τους αιρετούς πειθήνια όργανά τους, εκμηδενίζοντας έτσι την ουσία της αυτοδιοικήσεως;...»

Τα αποτελέσματα των εκλογών - ψήφισαν 10.000 δάσκαλοι - που ακολούθησαν (1928) ήταν κόλαφος για την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, αφού ο διωχθείς, Αρ. Ρουχωτάς επανεξελέγη πανηγυρικά.

Οι εκλογές που ακολουθούν, από το 1929 ως το 1936, ανέδειξαν ως αιρετούς, κατά σειρά το Δημ. Δούκα, το Σωτ. Δαγκλή, τον Αν. Λιούμπα. Το 1936 επανεκλέγεται ο Αρ. Ρουχωτάς, αλλά η θητεία του δε θα ολοκληρωθεί, αφού θα διακοπεί από τη δικτατορία του Μεταξά.

Από το 1936 μέχρι το 1950 ο θεσμός δε λειτουργεί, γιατί καταργήθηκε από τη δικτατορία του Μεταξά. Το Σεπτέμβριο του 1949 με διάταγμα που υπογράφει ο τότε Υπουργός Παιδείας κ. Κ. Τσάτσος επανέρχεται ο θεσμός - ένας αιρετός με τριετή θητεία - και ορίζονται εκλογές για τις 13 Νοέμβρη 1949.

Το 1964 με το Ν.4379/24-10-64 -μεταρρύθμιση Παπανδρέου- καταργείται το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο.

Ο θεσμός των αιρετών εκπροσώπων των εκ/κών διατηρείται για τη συγκρότηση, πλέον, του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Πρωτ. Εκπαίδευσης (Κ.Υ.Σ.Π.Ε.). Τότε, για πρώτη φορά, το Ανώτατο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ονομάζεται ΚΥΣΠΕ. Η θητεία των αιρετών και πάλι είναι τριετής και εκλέγεται ένας αιρετός. Με τον ίδιο Νόμο καθιερώνονται τα ΠΥΣΠΕ και ΑΠΥΣΠΕ στα οποία, όμως, δεν υπάρχουν αιρετά μέλη.

Από το 1967 ως το 1977 καταργείται και πάλι ο θεσμός από την Απριλιανή Δικτατορία. Επαναφέρεται με το Ν.309/76 και το Π.Δ. 15/77 με τη μορφή: ΑΚΥΣΔΕ, ΚΥΣΔΕ για τα Κεντρικά Υπηρεσιακά Συμβούλια και για τα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια ΑΠΥΣΔΕ, ΠΥΣΔΕ. Μ' αυτή τη μορφή λειτουργεί ως το 1986, οπότε με το Π.Δ. 75/86, οι αιρετοί για τον κλάδο γίνονται δύο και η θητεία τους διετής. Χρειάστηκε να περάσουν 60 χρόνια για να επανέλθουν οι δυο αιρετοί που είχε κατακτήσει ο κλάδος το 1926. Την ίδια χρονιά με το Νόμο για το βαθμολόγιο των Δ.Υπαλλήλων, θεσμοθετείται, για πρώτη φορά ο αιρετός και στην υπόλοιπη Δημόσια Διοίκηση.

Το Π.Δ. 75/86 προβλέπει δύο Υπηρεσιακά Συμβούλια (ΠΥΣΠΕ-ΚΥΣΠΕ) και ισχύει μέχρι το 2003.

Το 2003 εκδίδεται το Π.Δ. 1/2003 με το οποίο τα Υπηρεσιακά Συμβούλια γίνονται τρία (ΠΥΣΠΕ-ΑΠΥΣΠΕ-ΚΥΣΠΕ). Οι αιρετοί παραμένουν δύο, παρά το αίτημα του κλάδου για τριμελή εκπροσώπηση, και η θητεία 2ετής.

Από τα τρία Συμβούλια το ΑΠΥΣΠΕ είναι αυτό που έχει τις λιγότερες αρμοδιότητες. Με το Ν.3255/2004, της κυβέρνησης της Ν.Δ., του αφαιρέθηκε και η αρμοδιότητα επιλογής Προϊσταμένων Γραφείων που είχε με το Ν. 2986/02.

Από αυτή τη μικρή ιστορική αναδρομή είναι ολοφάνερο πως ο αιρετός εκπρόσωπος του κλάδου στα Υπηρεσιακά Συμβούλια, ήταν μια μεγάλη κατάκτηση, που διεκδικήθηκε με πολλούς και σκληρούς αγώνες, για να «προστατεύει» τον εκ/κό από τις αυθαιρεσίες της Διοίκησης. Κάτι που έκανε πράξη ο πρώτος αιρετός Αρ. Ρουχωτάς, που συγκρούστηκε πολλές φορές με τη Διοίκηση με αποτέλεσμα να διωχθεί. Η σημασία δε, που έδινε ο κλάδος στο θεσμό του αιρετού, τουλάχιστον πριν τη μεταπολίτευση του 1974, φαίνεται και από το γεγονός ότι, σχεδόν, όλοι όσοι διετέλεσαν πρόεδροι της ΔΟΕ, από το 1922 ως το 1966, διεκδίκησαν τη θέση του αιρετού και στη συντριπτική τους πλειοψηφία εκλέχτηκαν.

Ο κλάδος συζήτησε πολλές φορές στις Γενικές του Συνελεύσεις για το ρόλο των αιρετών στα Υπηρεσιακά Συμβούλια.

- Έγραφε, ο πρώτος αιρετός του κλάδου, ο Αρ. Ρουχωτάς Δ.Β. 1926 (27/10/26):

«... Με τον τρόπο που θα γίνει εκλογή των αιρετών εκπροσώπων του κλάδου δεν υπάρχει καμιά εγγύηση πως θα διερμηνεύεται η γνώμη και οι απόψεις της Ομοσπονδίας στα εκ/κά ζητήματα. Αντίθετα κινδυνεύουμε να δούμε τα πιο περίεργα πράγματα και να εκλεγούν αντιπρόσωποι, άνθρωποι που να αντιπροσωπεύουν μόνο τον εαυτό τους και τη γνώμη τους ή να είναι αντίθετοι στις αποφάσεις της Ομοσπονδίας. Γι αυτό και η Ομοσπονδία πρέπει να κοιτάξει να τροποποιηθεί αργότερα ο Νόμος έτσι ώστε:

1) Τα αιρετά μέλη, να εκλέγονται, όπως η Διοίκηση της Ομοσπονδίας, από τη Γ.Σ. του κλάδου.

2) Τα αιρετά μέλη να ανακαλούνται από τη Γ.Σ., όταν εργάζονται αντίθετα από τις αποφάσεις του οργανωμένου κλάδου

Επειδή, όμως, οι αρχές αυτές δεν μπορούν τώρα να θεσμοθετηθούν οι υποψήφιοι αιρετοί πρέπει να δεσμευθούν:

α) Να μείνουν πιστοί στο πρόγραμμα της Ομοσπονδίας

β) Να συμμορφώνονται στις αποφάσεις των Γ.Σ. θέτοντας πάντα στη διάθεση αυτών τις παρατήσεις τους...»

- Στο Δ.Β. της 3ης Μαΐου 1931 με τίτλο «Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ», αναφέρονται και τα εξής:

«... Η επιτυχία του θεσμού, στην ως τώρα εφαρμογή του, για όσους βλέπουν κάτω από την επιφάνεια, χρωσιέται στο γεγονός ότι πίσω από τα πρόσωπα και τις εκλογές ζει, κινείται και δρα ένας άλλος παράγοντας με προγραμματικές επιδιώξεις αποκρυσταλλωμένες, με ιδέες κατασταλαγμένες, ξένες από προσωπικές αδυναμίες και συμφέροντα. Δρα και κινείται η κοινή συνείδηση του οργανωμένου κόσμου των δασκάλων εκφρασμένη από την οργάνωσή του, από τη Δασκαλική Ομοσπονδία. Ο παράγοντας αυτός με το κύρος του, μέσα και έξω από τον κλάδο, στάθηκε ο ρυθμιστής, ο εμπνευστής και ο οδηγητής, όχι μόνο για τους εκπροσώπους, για το τι αυτοί οφείλουν να κάνουν και το πώς αυτοί οφείλουν να καταλαβαίνουν το ρόλο τους, αλλά και για τον ίδιο τον κλάδο τι μπορεί να απαιτεί από το θεσμό και από κείνους που τον χρειάζονται...»

- Επίσης, σε άλλο άρθρο, Δ.Β. 29/4/1936:

«... Εδώ και λίγα χρόνια καθιερώθηκε ο θεσμός των αιρετών στο εκπαιδευτικό Συμβούλιο... Περάσαμε από πολλές πλάνες στην αρχή εφαρμογής του θεσμού... Βρέθηκαν, δυστυχώς, συνάδελφοι, με την αντίληψη ότι μπορεί να είναι εκπρόσωποι του οργανωμένου κλάδου, χωρίς να πιστεύουν ή να παραδέχονται τις αντιλήψεις του... Τα αποτελέσματα αυτής της αντίληψης υπήρξαν ολέθρια.. Ο αιρετός εκπρόσωπος, σαν πραγματικός φορέας της πείρας και διερμηνέας των αντιλήψεων του οργανωμένου κλάδου δεν πρέπει ποτέ να χάσει την επαφή του μ'αυτόν... Κάθε άλλη αντίληψη για τους αιρετούς, όχι μόνο δεν είναι εξυπηρετική για το θεσμό, αλλά αντίθετα, συντελεί στη νοθεία του. Από εκ/κό δημιουργικό όργανο ωφέλιμο, που τον θέλουμε, ξεπέφτει σε όργανο άχρηστο και στείρο που το άπαν της εργασίας του θα είναι η απλή και τυπική διεκπεραίωση προσωπικών υποθέσεων. Οι αντιπρόσωποι των Συλλόγων, που ίδρυσαν την Ομοσπονδία μας, με εγκύκλιό τους στον κλάδο έδωσαν τη σημασία και τον τόνο που έπρεπε, για το θεσμό του αιρετού. Η πείρα τους τούς οδήγησε στο σωστό δρόμο. Πιστεύουμε, απόλυτα, ότι ο κλάδος έχει τη συναίσθηση, την ικανότητα και την ευθύνη για την περιφρούρηση του θεσμού, που επί χρόνια είναι ένα από τα βασικά του αιτήματα...».

- Στο Δ.Β. 329/29-11-1956 μεταξύ των δέκα «προσόντων» που πρέπει να έχει ο υποψήφιος αιρετός αναφέρονται και τα εξής:

«... Να έχει πλούσια συνδικαλιστική δράση και να διακρίνεται για την αγωνιστική του διάθεση... να είναι επαναστάτης, δηλ. να είναι οπλισμένος με τέτοιο ψυχικό σθένος, ώστε να αναταράζει τα σαθρά πατώματα του Υπ.Παιδείας και να χρησιμοποιεί, όσες φορές παρίσταται ανάγκη, γλώσσα πυγμής την οποία δε θα μπορούν, σε καμία περίπτωση, να αγνοούν οι αρμόδιοι...

- Στο ίδιο Διδασκαλικό Βήμα σε άρθρο του Φ. Παπαστεργίου -δασκάλου του Ζαγορίου, μετέπειτα μέλους του Δ.Σ. της Δ.Ο.Ε.- με τίτλο «Αιρετός και όχι βλαχοδήμαρχος» επισημούνται:

«... Το να φθάσει ο κλάδος μας και να αντιπροσωπεύεται στο εκ/κό Συμβούλιο, αυτό σημαίνει τιμή του, δικαίωση από μέρους της πολιτείας άσχετα, αν γι'αυτό χρειάστηκαν αγώνες πολλοί... Κι άλλοτε έχω ασχοληθεί από τις στήλες του Δ.Β. με τη γάγγραινα τούτη που επιμένει στη διατήρησή της, με κάθε είδους δηλητήρια ανάμεσά μας... Καλοσυνηθισμένο τ'αρχοντολόι τούτο, μα πάντα άσχετο από προσωπική δύναμη κι επιρροή, παίρνει τον τίτλο του δασκαλοπατέρα και από χαρακτήρα του κι από θράσος, πολλές φορές, δεν παύει να ενοχλεί την υπηρεσία για ρουσφέτια. Είναι ο τύπος του «βλαχοδήμαρχου» που παντού και πάντα αυτοπροβάλλεται και προσπαθεί να καταστήσει την παρουσία του απαραίτητη στα μάτια των συναδέλφων του, για ζητήματα του κλάδου και της Παιδείας. Κι αφού πια εξασφαλίσει την κλίκα του, με διάφορα μέσα, αρχίζει και εκβιάζει. Κι ύστερα, απ' τα αδύνατα στοιχεία του κλάδου μας, δημιουργούνται οι υποτακτικοί του, οι μοιρολατρικοί τύποι, τα υστερικά κινούμενα, ακριβώς ό,τι στηρίζει το δασκαλοπατερισμό και το βλαχοδημαρχισμό μέσα στον κλάδο μας. Κι ύστερα αναρωτιόμαστε γιατί ο κλάδος μας έμεινε πίσω σε δικαιώσεις στα μεγάλα ζητήματα της Παιδείας. Κι όμως η ευθύνη είναι δική μας ξεκινάει από τον καθένα μας είτε από αδύνατη κράση, είτε από ασυγχώρητη αφέλεια, είτε από τη μοιρολατρεία. Ποτέ μας δε σκεφτόμαστε στα σοβαρά ότι έχουμε ανάγκη από έναν αληθινό συνδικαλισμό και από μια πραγματική εκπροσώπηση στο εκπαιδευτικό μας Συμβούλιο. ...Φιλίες, υποχρεώσεις, εξυπηρετήσεις δεν έχουν θέση μπρος σ'ότι ανώτερο ο κλάδος μάχεται για να κερδίσει, αν πιστεύουμε πραγματικά στο μεγαλείο και στο ρόλο του αιρετού μας ! ...»

- Μετά τη μεταπολίτευση, στις πρώτες εκλογές για την ανάδειξη αιρετών, που έγιναν στις 27 του Μάρτη του 1977, η Διοίκηση της ΔΟΕ επισημούνται:

«... Ο κλάδος με τους αγώνες του, εξασφάλισε πια τη νόμιμη και επίσημη συμμετοχή του στα συμβούλια και η γνώμη του είναι έγκυρη και αποφασιστική, πάνω σ'όλα τα υπηρεσιακά θέματα. Έχει τους φυσικούς εκπροσώπους που θα μεταφέρουν τη φωνή του και θα ερμηνεύσουν τις απόψεις του. Έχει τους ακοίμητους φρουρούς των Υπηρεσιακών θεμάτων

των συναδέλφων. ...Εκφράστε με την ψήφο σας την προτίμησή σας και αντιδράστε σε τυχόν παρεμβάσεις άλλων, όποιοι κι αν είναι αυτοί, όσο ψηλά και αν στέκονται. Στείλτε πρόσωπα που να διακρίνονται για τη συνδικαλιστική τους δράση, την κατοχή της νομοθεσίας, την πνευματική τους συγκρότηση...»

- Το 1982 σε άρθρο της η Διοίκηση της ΔΟΕ, για το ρόλο του αιρετού, γράφει:

«...Ο θεσμός των αιρετών εκπροσώπων αποτελεί μια καίρια κατάκτηση για τον κλάδο... Ως τώρα ο θεσμός αυτός, παρόλο που κατακτήθηκε μέσα από αγώνες δε λειτούργησε πάντα προς το συμφέρον του κλάδου. Πολλές φορές οι αιρετοί εντάχθηκαν αδιάστακτα στην υπηρεσία των κυκλωμάτων «νομής» της εξουσίας, στη βάση της εξυπηρέτησης των «ημετέρων». Έχουμε μάλιστα παράδειγμα που, πρώην, αιρετός του ΑΚΥΣΔΕ συμφώνησε το 1981 να τιμωρηθούν οι συνάδελφοι της Αμαλιάδας με δυσμενή μετάθεση για τη συνδικαλιστική τους δράση. Εάν μπορούσε ο αιρετός να παίρνει ανοιχτά θέση, χωρίς ντροπή, ενάντια σε καταξιωμένους στη βάση συναδέλφους είναι εύκολο να φανταστεί κανείς πως ενεργούσε πίσω από τις ερμητικά κλεισμένες πόρτες των Υπηρεσιακών Συμβουλίων...»

Όπως φαίνεται, υπήρξαν και αντιπαραθέσεις μεταξύ της Διοίκησης της ΔΟΕ και των αιρετών στα Κεντρικά Συμβούλια. Πέρα από την παραπάνω αναφορά, χαρακτηριστική είναι και η περίπτωση του 1990, όπου το Δ.Σ. της ΔΟΕ είχε καλέσει τους αιρετούς να απέχουν από τη διαδικασία επιλογής νέων προϊσταμένων. Ο ένας αιρετός σεβάστηκε την απόφαση της ΔΟΕ και ο άλλος όχι. Με επιστολή του την 1^η Αυγούστου 1990, ο αιρετός, που δε σεβάστηκε την απόφαση, γνωστοποιεί στη ΔΟΕ ότι θα συμμετάσχει στη διαδικασία επιλογής των προϊσταμένων «...επειδή η απόφαση του Δ.Σ. της ΔΟΕ δεν ήταν ομόφωνη!!!»

Από τη διαχρονική αναδρομή στις αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων του κλάδου, μπορεί κανείς, συμπερασματικά, να καταλήξει στις παρακάτω αρχές, σχετικά με το ρόλο του αιρετού στα Υπηρεσιακά Συμβούλια:

- Ο αιρετός είναι το «μάτι» και το «αυτί» αλλά, κυρίως, η «φωνή» του οργανωμένου κλάδου και των συναδέλφων στα Υπηρεσιακά Συμβούλια,

Οι αιρετοί πρέπει:

- **Να συνεργάζονται** στενά με το συνδικαλιστικό κίνημα (Δ.Σ. Συλλόγων, Γ.Σ. Συλλόγων, Δ.Σ. ΔΟΕ) και να ενισχύουν την παρέμβασή του,
- **Να δεσμεύονται**, σε κάθε περίπτωση, από τις αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων του κλάδου και του Δ.Σ. της ΔΟΕ,
- **Να λειτουργούν** με γνώμονα τη νομιμότητα και να αγωνίζονται για την ισονομία και την αξιοκρατία,
- **Να αποκαλύπτουν** και να καταγγέλλουν στον κλάδο, κάθε αυθαιρεσία της Διοίκησης,
- **Να υπηρετούν**, σταθερά και αμετακίνητα, την αρχή της διαφάνειας στις αποφάσεις των Συμβουλίων και, σε κάθε περίπτωση, να διασφαλίζουν, με βάση τη νομιμότητα, τα συμφέροντα των συναδέλφων,
- **Να εναντιώνονται** σε πρακτικές παραγοντισμού και πελατειακών σχέσεων,
- **Να απορρίπτουν** πρακτικές ενσωμάτωσης στη Διοίκηση και χρησιμοποίησης του θεσμού για τη συγκρότηση προσωπικών μηχανισμών,
- **Να αγωνίζονται** για το δίκιο κάθε συναδέλφου, πέρα κι έξω από οποιοσδήποτε σκοπιμότητες κομματικές, παραταξιακές ή προσωπικές,
- **Να ενημερώνουν** τους συναδέλφους της βάσης τα Δ.Σ. των Συλλόγων και το Δ.Σ. της ΔΟΕ, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, για τα θέματα που συζητούνται στα Υπηρεσιακά Συμβούλια, καθώς και για τη δική τους στάση και λειτουργία,
- **Να λογοδοτούν** στις Γ.Σ. των Συλλόγων και στη Γ.Σ. του κλάδου. Σε κάθε περίπτωση, πυξίδα της στάσης των αιρετών μας στα Υπηρεσιακά Συμβούλια, πρέπει να είναι η στάση του πρώτου αιρετού του κλάδου, του Αριστείδη Ρουχωτά.

Σήμερα, χρέος όλων μας είναι να βοηθήσουμε, έτσι ώστε **ο θεσμός του αιρετού, που κατακτήθηκε με αγώνες και συνυφάνθηκε από οράματα και στόχους κλαδικούς, να μην είναι απλά η έκφραση μιας προσωπικής δραστηριότητας σ' ένα χώρο. Πρέπει να αποτελεί και να εκφράζει τη δυναμική του κλάδου, όπως αυτή εμφανίζεται στη βάση και υιοθετείται και εκφράζεται μέσα από τις Γενικές Συνελεύσεις του κλάδου και τη Δ.Ο.Ε.** Σήμερα ήρθε η ώρα να διεκδικήσουμε την πλήρη αυτοδιοίκησή μας, όπως πολύ εύστοχα αναφερόταν στο διεκδικητικό πλαίσιο του 1926. Να διεκδικήσουμε την πλειοψηφία των αιρετών μελών στα Υπηρεσιακά Συμβούλια και την επαναφορά όλων των αρμοδιοτήτων σ' αυτά.

ΟΙ ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΑΙΡΕΤΟΙ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ 1926 ΈΩΣ ΤΟ 2009

Χρονολογία	Όνοματεπώνυμο	Υπηρεσιακό Συμβούλιο
1927 -1928	Ρουχωτάς Αριστείδης Γιαννικόπουλος Γεώργιος	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1928-1929	Ρουχωτάς Αριστείδης	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1929-1931	Δούκας Δημήτρης	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1931-1933	Δαγκλής Σωτήρης	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1933-1936	Λιούμπας Αναστάσιος	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1936-1936	Ρουχωτάς Αριστείδης	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1936-1950	Καταργήθηκε από τη Δικτατορία του Μεταξά	
1950-1953	Κωτσίκης Ζαχαρίας	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1953-1956	Αντωνόπουλος Θεόδωρος	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1956-1959	Δημητροκάλλης Νικόλαος	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1960-1963	Ασημακόπουλος Ηλίας	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1963-1966	Μαραζιώτης Γεώργιος	Εκπαιδευτικό Συμβούλιο
1966-1967	Κουτσουβάλας Δημήτριος	ΚΥΣΠΕ
1967-1977	Καταργήθηκε από την Απριλιανή Δικτατορία	
1977-1979	Λαλιώτης Κωνσταντίνος Πυργάκης Νικόλαος	ΑΚΥΣΔΕ ΚΥΣΔΕ
1979 - 1981	Σπαγόπουλος Κωνσταντίνος Ταξιρλής Στυλιανός	ΑΚΥΣΔΕ ΚΥΣΔΕ
1981 - 1983	Σπαγόπουλος Κωνσταντίνος Βαλσαμόπουλος Νικόλαος	ΑΚΥΣΔΕ ΚΥΣΔΕ
1983 - 1986	Αλεξανδρόπουλος Θεόδωρος Βαλσαμόπουλος Νίκος	ΑΚΥΣΔΕ ΚΥΣΔΕ
1986 - 1988	Κακαβάκης Κώστας Παπαδόπουλος Παναγιώτης	ΚΥΣΠΕ
1988-1990	Κακαβάκης Κώστας Παπαδόπουλος Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου Κων/νος (από 1-1-90 έως 31-12-90)	ΚΥΣΠΕ
1990-1992	Χρήστου Χρήστος Ξενάκης Βασίλης	ΚΥΣΠΕ
1992 -1994	Χρήστου Χρήστος Γούσης Γιώργος	ΚΥΣΠΕ

1994 - 1996	Νόνας Ηλίας	ΚΥΣΠΕ
	Γούσης Γιώργος	
1996 - 1998	Νόνας Ηλίας	ΚΥΣΠΕ
	Γούσης Γιώργος	
1998 - 2000	Τσιτσάνης Λάμπρος	ΚΥΣΠΕ
	Γούσης Γιώργος	
2000 - 2002	Παπαχαραλάμπους Τάσος	ΚΥΣΠΕ
	Γούσης Γιώργος	
2002 - 2004	Παπαχαραλάμπους Τάσος	ΚΥΣΠΕ
	Φασφαλής Νίκος	
	(από 23-6-04 έως 31-12-04)	
	Γούσης Γιώργος	
2004 - 2006	Μεζίκης Βασίλης	ΚΥΣΠΕ
	(από 23-6-04 έως 31-12-04)	
	Καραγιάννης Θωμάς	
	Φασφαλής Νίκος	
2006 - 2008	(από 24-8-06 έως 31-12-06)	ΚΥΣΠΕ
	Τζαβάρας Νικόλαος	
	Καραγιάννης Θωμάς	
2008 - 2010	Παληγιάννης Βασίλειος	ΚΥΣΠΕ
	Καραγιάννης Θωμάς	

Πηγές : Διδασκαλικό Βήμα 1926 - 2008

Περιοδικό Ερμής 1926 - 1930

Αρχείο ΔΟΕ